

Воно надається іншим особам у тимчасове і оплатне користування. Документом, який регламентує відносини оренди, є договір оренди, який укладається в письмовій формі на засадах добровільності і рівноправності сторін.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 10.04.2021).
2. Земельний кодекс України від 21.10.2001 № 2768–III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення 10.04.2021).
3. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 № 161–XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> (дата звернення 10.04.2021).
4. Мірошниченко А.М. Земельне право України: підруч. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ: Алерта; ЦУЛ, 2011. 678 с.

УДК 347.82(043.2)

Чайка К.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Поліщук І.В., старший викладач

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА У НАЦІОНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

В сучасних умовах глобалізації та лібералізації міжнародних відносин виникає правове поле, в якому взаємодіють між собою та тісно переплітаються норми міжнародного повітряного права, національного повітряного права та міжнародного приватного права. Однією з форм вираження норм міжнародного права є міжнародні договори, на основі яких виникає спеціальний міжнародно-правовий режим повітряного простору, який потребує імплементаційного процесу для регулювання діяльності на ринку міжнародних повітряних сполучень. Саме від ефективності застосування даного процесу залежить функціонування правових механізмів, які забезпечують дотримання принципів та норм, які визначають порядки міжнародних повітряних сполучень та перевезень.

Імплементація норм міжнародного права в національне законодавство розуміється як складний процес, що являє собою цілеспрямовану організаційно-правову діяльність держав, яка здійснюється індивідуально, колективно або в рамках міжнародних організацій з метою своєчасної, всебічної і повної реалізації прийнятих ними, відповідно до міжнародного права, зобов'язань [1, с. 62]. Щодо сутності імплементації, то вона полягає в фактичній реалізації міжнародно-правових зобов'язань шляхом

сприйняття міжнародно-правових норм національними законодавчими та підзаконними нормативно-правовими актами в сфері повітряного права України, що дозволить досягти виконання даних зобов'язань держави. Таким чином, норма міжнародного повітряного права зберігає власний статус, але в той ж момент її зміст набуває статусу національної норми права. Це зазначено у ст. 9 Конституції України 1996 року, котра проголошує, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, є частиною національного законодавства України [2]. Насамперед, йде мова про такий процес, коли міжнародно-правова норма запозичується національним законодавством без змін, тобто відбувається пряма рецепція, тому для того, щоб норма міжнародного повітряного права мала реальне застосування у відносинах повітряних сполучень та перевезень, вона повинна стати частиною повітряного законодавства України.

На міжнародному рівні імплементація норм міжнародного права здійснюється переважно універсальними міжнародними організаціями і знаходить прояв у міжнародній правотворчості (у сфері правозастосування) та контрольній діяльності, а на рівні правової системи держави імплементація здійснюється за допомогою цілеспрямованої організаційно-правової діяльності органів державної влади, в результаті якої досягається виконання взятих державою міжнародно-правових зобов'язань [3, с. 101]. На практиці кожна держава визначає свої дії стосовно впровадження у внутрішнє правове поле договорів на власний розсуд, оскільки у міжнародному повітряному праві відсутня конкретна норма, яка б чітко регламентувала спосіб виконання взятих державами на себе зобов'язань.

Окрім того, з ратифікацією міжнародних договорів Україною виконання зобов'язань може бути досягнуто двома способами. Перший спосіб передбачає проведення широкого комплексу додаткових заходів організаційного та правового характеру, спрямованих на виконання норм міжнародного повітряного права, центральними органами державної влади, а другий являє собою досягнення виконання даних зобов'язань без додаткових заходів, тобто держава в деяких випадках вбачає, що внутрішнє повітряне право вже узгоджено з певним міжнародним договором, тому нормативно-правові акти не потребують внесення змін. Україна ж взяла на себе зобов'язання вживати заходів для поступового приведення національного законодавства у відповідність до законодавства Європейського Союзу у визначених сферах. Ефективність імплементації норм міжнародного повітряного права залежить від даних заходів організаційного та правового характеру, оскільки від них залежить досягнення цілей, що встановлені міжнародними договорами. З огляду на це, в Україні існує багато невирішених проблем, пов'язаних насамперед з

реалізацією імплементаційного процесу, оскільки в національному законодавстві відсутній правовий механізм, за допомогою якого усю систему законодавства України було б приведено у відповідність до чинних міжнародних принципів, норм та стандартів.

Об'єктивною причиною формування тісного взаємозв'язку національного та міжнародного повітряного права є збігання об'єктів, що підпадають під вплив правового регулювання і міжнародного, і національного повітряного права. До таких об'єктів слід віднести: повітряний простір, польоти іноземних повітряних суден над державною територією, польоти національних повітряних суден за межами території держави-реєстрації повітряного судна, міжнародні перевезення, обслуговування яких можливе виключно національними перевізниками різних країн, які використовують для цього свої повітряні судна, авіатранспортні мережі, аеропорти, що належать до авіатранспортних систем окремих країн, а також міжнародний повітряний простір [4, с. 8].

Таким чином, резюмуючи все вищесказане, можна стверджувати, що імплементаційний процес передбачає дотримання міжнародних принципів та норм на міжнародному рівні та досягнення виконання зобов'язань відповідно до міжнародних договорів на національному рівні. В Україні на законодавчому рівні не закріплено основи для забезпечення покладених на державу зобов'язань в сфері повітряного права.

Література

1. Гавердовский А.С. Имплементация норм международного права. Київ: Вища школа, 1980. 318 с.
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254к/96-вр> (дата звернення: 17.03.2021).
3. Муравйов В.І. Спільний доробок (acquis communautaire) як основа правопорядку Євросоюзу. *Український правовий часопис*. 2004. № 8(13). С. 7.
4. Шереметьєва Є.Т. Теоретичні та методологічні основи дослідження повітряного права України. *Юридичний вісник*. 2009. № 1. С. 8-11.